Skötselplan för naturreservatet Hedners park

En välskött stig leder genom reservatet.

Skötselplan för naturreservatet Hedners park	Reviderad: 2026-03-31 Fastställd av Kommunfullmäktige: 2026-05-11 Gäller tillsvidare, revideras inom tio år. KS 2025/111	Skapare: Kommunekolog Åke Bruhn, Ydre kommun och Olle Jonsson, Länsstyrelsen Östergötland. Samråd med Asby sockenförening, Ydre pastorat och Samhällsbyggnadschef Joakim Ekström, Ydre kommun.

Bakgrund

Hedners park består till stor del av parkmiljö anlagd på 1800-talets mitt av dåvarande kyrkoherde i kyrkbyn Asby. Större delen karakteriseras idag av trädklädd betesmark eller skog, men en liten yta längst i söder utgörs av ett lusthus omgivet av gamla almar och klippt gräsmatta som kommer att omföras till slåtteräng. Länsstyrelsen har uppmärksammat 33 träd inom området vid inventerings av skyddsvärda träd. Inom området finns talrikt med gamla lövträd som i dag hyser höga biologiska värden, flera av dem på betesmark. På den produktiva skogsmarken står gamla träd av gran och tall, flera av tallarna är över 150 år gamla. Inslag finns av gamla aspar med bohål och andra lövträd som lönn, sälg, rönn och bok.

Längs sjön står en dunge dominerad av klibbalar med stort inslag av död ved som utgör en viktig biotop för ett flertal arter, inte minst hackspettar och andra fåglar. Vassbältet utmed stranden utgör en viktig miljö för fåglar, groddjur och insekter bland annat. Området har även stort rekreationsvärde då parken sedan den anlades har nyttjats av allmänheten, en stig leder genom området förbi de speciella miljöer som skapades av kyrkoherden. Exempel på detta är en inristning i häll, klassad som kulturhistorisk lämning. En viktig attraktion är den jättelika ädelgran (abies) som torde ha en ålder av 160-180 år.

Syfte

Syftet med skydd av området är att bevara och stärka de biologiska värdena samt bevara en kulturhistorisk miljö för framtiden. Större delen av området kommer att kräva skötsel i form av bete och röjningar för att gynna de arter som är önskvärda i parken. Plantering av ädla lövträd kan ske för att behålla trädkontinuitet. Endast riskträd kommer att avverkas. Liggande träd får lämnas om de inte utgör hinder på stigar och annat. Främmande arter kommer ej tillåtas, undantaget abies-individen omnämnd ovan, dock kommer inga nya planteras och eventuella nya spontant uppkomna ungplantor att tas bort. För att nå syftet för friluftslivet kan olika anordningar för friluftslivet bli aktuella.

Besksöta som växer i strandkanten.

Skötselområden

OMRÅDE 1.

Stora och gamla ädla lövträd som bevaras,endast riskträd åtgärdas med antingen avverkning av hela träd eller skapandet av högstubbar av döda träd, alternativt grenkapning eller kronreducering beroende av behov. Hamling av almar som påvisar begynnande almsjuka kan vara lämplig åtgärd. Den klippta gräsytan intill lusthuset omförs till slåtteräng. Detta område sköts av Ydre pastorat.

OMRÅDE 2.

Bestånd av äldre klibbal med inslag av poppel. Fri utveckling, skulle gran komma in i beståndet tas dessa bort. All död ved lämnas och endast riskträd åtgärdas.

OMRÅDE 3.

Igenväxande inägomark som lämnas för fri utveckling sånär som på att eventuella barrträd avverkas och friställning av ädla lövträd om sådana etablerar sig.

OMRÅDE 5.

Betesmark. Fortsatt bete, röjning av mindre träd för att hindra igenväxning. Lämna stammar av fallna grova träd.

OMRÅDE 7.

Längs östra delen finns en vildvuxen ridå av gran med inslag av aspar med bohål samt rönn, lönn, björk och enstaka tall och bok. Denna del lämnas för fri utveckling. Huvuddelen av området är ganska öppet efter barkborreangrepp. Här lämnas de stora träd som finns, kontinuerlig röjning av uppkommande träd och buskar. Naturvårdsträd, ädla lövträd och hasselbuskar sparas. Hasselbuskar kan kapas för att de ska växa sig rakare och tätare. Plantering av bok och andra ädla lövträd kan ske för att behålla kontinuitet. Fallna träd lämnas, de kan kvistas så bara stammen blir kvar.

OMRÅDE 4.

Strandzon med äldre lövträd och vassbälte. Röjning i undre skikt, spara almar och andra ädla lövträd för kontinuitet. Röjning bland alar i vassen. Vassbältet lämnas intakt.

OMRÅDE 6.

Äldre barrdominerad skog. Längs stranden återfinns gamla tallar och i södra delen gamla granar. Hindra inväxning av gran i undre skiktet i talldominerade området, röj här i undre skikt för att behålla sikten mot sjön. Sträva mot max fem procent krontäckning av gran, resten huvudsakligen tall med inslag av lövträd. Röjning av uppslag i undre skikt, gynna lövträd och främst ädellöv. Låt fallna träd ligga kvar, eventuellt kan de kvistas så bara stammen ligger kvar. Endast riskträd avverkas.

Ett stort bestånd av Natt och dag lyser upp längs leden.

Generell information

Generellt för reservatet gäller att död ved som hindrar friluftslivet eller skötseln av reservatet, exempelvis på stigar eller anläggningar, får flyttas till andra delar av reservatet. Anläggningar är grillplatser med bänkar, utplacerade bänkar i övrigt, bryggor samt sagostigen. Dessa anläggningar underhålls löpande och nya kan tillkomma. I betesmark kvistas lämpligen liggande träd för att inte hindra bete, ris lägges i högar inom reservatet. Fallna granar kan lämpligen randbarkas för att förhindra spridning av skadeinsekter då risken för detta är stor. Klen ved härrörande från grenar från fallna träd samt små träd som avverkas i skötselsyfte kan användas som ved vid grillplatser. Grova grenar som fallit till marken ska ligga kvar. Dock kan kvistar tas bort för att inte vara till hinder. Ved tillhandahålles på grillplatser.

Tallticka.

Kartor

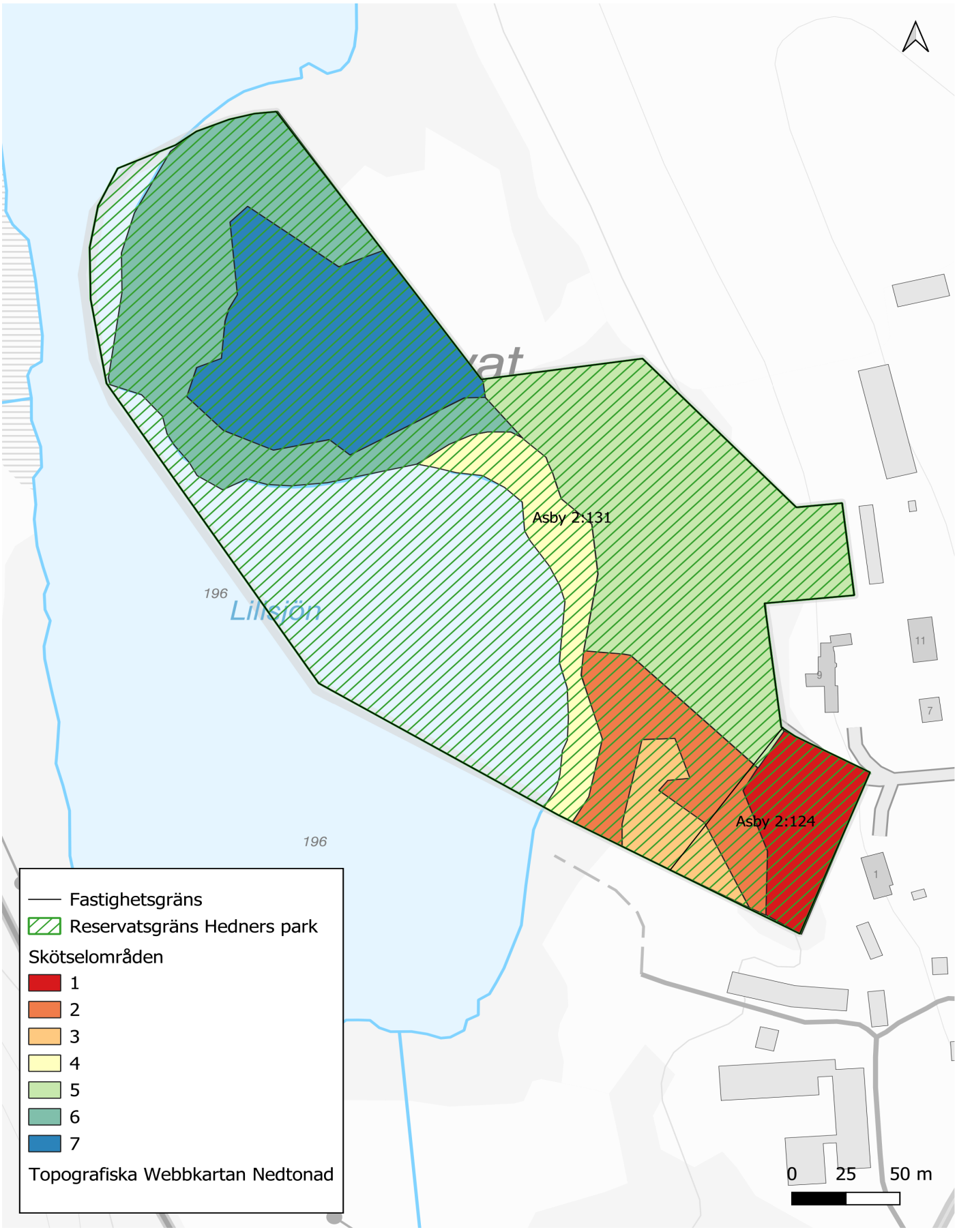

Karta 1. Fastighetsgräns, reservatsgräns och skötselområden.

Kartor

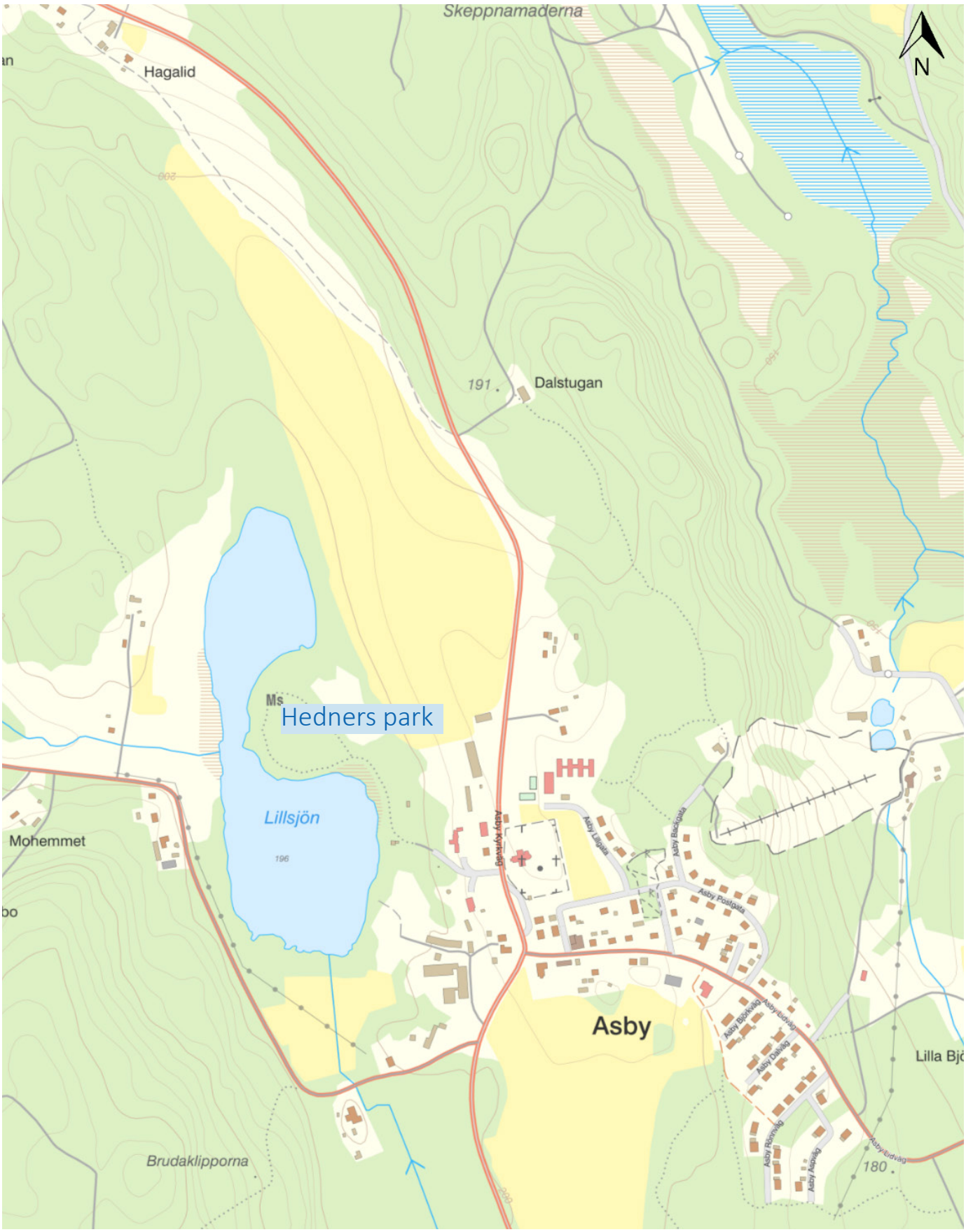

Karta 2. Översiktskarta.

YDRE KOMMUN

Hedners park

Referens och kontakt:
Ydre kommun, Skötselplan för naturreservatet Hedners park.

Naturreservatsförvaltare:
Ydre kommun, Samhällsbyggnadsförvaltningen
0381-66 12 00
www.ydre.se

Fotografier: Åke Bruhn
Kartmaterial: Lantmäteriet